

Тема. Світ природи у віршах Миколи Вінграновського

Мета: ознайомити учнів з віршами М.Вінграновського, зацікавити творчістю письменника, прилучати до читання художньої літератури; розвивати уяву, креативне мислення, вміння висловлювати власну думку; виховувати любов до природи, до всього живого, плекати доброту, людяність, чуйність, турботу, почуття власної відповідальності за збереження природи.

Обладнання: портрет М. Вінграновського, виставка книг М.Вінграновського, тексти віршів, дитячі ілюстрації до віршів.

Хід уроку

I. Організаційний етап

- Вітаю вас, діти!

Посміхнімось одне одному та сонечку.

- Добридень, золоте!

Я всміхаюсь квіточці.

Хай вона цвіте!

Я всміхаюсь дощику.

Лийся, мов з відра!

Друзям усміхаюся.

Зичу всім добра!

- Відчуваєте? - повіяло теплом. На краплину щастя збільшилось у світі. Радісніше стало навколо. Навіть від одного доброго слова стає сонячніше на душі. Тож нехай протягом уроку нас зігріває це тепло.

II. Повідомлення теми і мети уроку. Мотивація навчальної діяльності

- Ми, люди, живемо серед природи, постійно з нею спілкуємося. То бігаємо й граємося із собачкою, котиком, то виганяємо їх на вулицю, коли набридне. Спочатку дивуємося співу солов'я, а потім саджаємо його в клітку. Байдуже ламаємо гілку з дерева, оббиваємо цвіт яблуні ... І ніколи не замислюємося над тим, що все навколо нас живе, воно дихає, росте й по-своєму говорить. Цікаво, а що думають про нас, людей, брати наші менші? Отже, на уроці позакласного читання ми будемо опрацьовувати вірші М.Вінграновського.

Микола Степанович Вінграновський – відомий український поет, прозаїк, кіномитець. У своїх творах він відтворює художній світ, законом якого є краса. Один з літературознавців писав: "Сюжети його рухаються перебігом почуттів, якими щедро наділяються звірі, птахи, рослини і води...". Творчість цього справді ліричного письменника неповторна. Пізнаймо її, візьмімо для себе милосердя, доброту, любов до природи, вміння бачити красу й не бути байдужими до зла.

- На сьогодні випереджувальні завдання мали окремі групи учнів.

III. Робота над темою уроку

1. Проблема

- Як ви вважаєте, що означає бути природолюбом?

- Скажіть, чи просто бути добрим? Доведіть своєю думку.

Добро – це безкорислива допомога, за яку людина не чекає винагороди.

2. Гра "Якщо ти добра людина, то повинен..."

- *Якщо ви згодні – плескайте в долоні.*

Робити комусь зле, якщо цього ніхто не бачить.

Берегти природу.

Шанувати працю інших людей.

Галасувати, коли хтось відпочиває.

Обманювати, сваритися, хвалитися.
Ображати інших.
Допомагати друзям в біді.
Бути стриманим, вихованим.
Красти.
Захищати слабшого.

3. Про М.Вінграновського (виступ доповідачів)

1 учень: *Народився майбутній митець у Первомайську в 1936 році. Дитинство Миколи минало в Миколаївській області, м. Первомайськ, де живемо ми з вами. Вибіжить уранці, куди не гляне – степ і степ. А біля хати палають золотим вогнем жовті троянди. Учився Микола охоче, гарно декламував, а пізніше з успіхом грав у виставах на шкільній сцені. Усі казали, що з нього буде видатний артист.*

2 учень: *Після закінчення школи в 1955 році Микола Вінграновський поїхав до Києва з однією метою: вступити до театрального інституту. Вступив.*

3 учень: *Почалися навчання в акторській групі, але незабаром Вінграновського запросив до Москви в інститут кінематографії великий кінорежисер і письменник Олександр Довженко. Микола Степанович став його учнем, а невдовзі виконав головну роль – солдата Івана Орлюка – у фільмі "Повість полум'яних літ" за сценарієм О.П.Довженка.*

4 учень: *Писати вірші М.С.Вінграновський почав ще в школі. Перші поетичні публікації датуються 1957 роком. За життя автора вийшли десять збірок віршів. Багато поезій покладені на музику й виконуються як пісні. Автор удостоєний Національної премії України ім.Т.Г.Шевченка в 1984 році. Помер письменник у травні 2004 року. Похований у Києві на Байковому кладовищі.*

4. Гра "Я-тобі, ти – мені" (діти ставлять питання доповідачам)

5. Виставка книг М.С.Вінграновського

6. Опрацювання вірша М.Вінграновського "Молоденька хмаринка"

6.1. Читання вірша вчителем до слів: "Тож куди ти, хмаринко, підеш? ... "

- Як ви думаєте, що було далі?

6.2. Дочитування вірша

- Як ви гадаєте, чому діти кличуть хмаринку до себе?

6.3. Мовчазне читання із завданням:

- Придумайте продовження вірша.

6.4. Висновок

- Хмарці приємно буде поливати квіти, бо вся жива природа залежить від води.

Цей вірш так сподобався хмаринці, що вона навіть посміхнулася. Подивіться, яка вона весела. І які незвичайні краплинки принесла!

- Виберіть з крапельок ті, які є поясненням поняття "добро": допомога, милосердя, зло, заздрість, співчуття, байдужість, доброзичливість, любов. (Діти вибирають і прикріплюють до хмарки відповідні краплини).

- А що ви пропонуєте зробити із краплинами з надписами зло, заздрість, байдужість? Чи хочете ви, щоб у нашому житті були такі негативні почуття?

Фізкультхвилинка

6.5. Робота в групах

- Хмаринка наша чарівна і крапельки теж незвичайні. Адже на них сховані різні завдання для роботи в групах. (Об'єднання дітей в групи)

I група "Читачі" (Одягають бейджики: командир, секретар, читач, розповідач, словознавець).

- Погратися в гру "Диктор телебачення":

- Опрацювати вірш М.Вінграновського "Кіт, зима і весна".

- Читати вірш, періодично відриваючи погляд, щоб поглянути на глядачів.

II група "Питайлики"

- Опрацювати вірш "Далекими світами"
 Секретар – отримує завдання.
 Читач – читає вірш.
 Питайлик - ставить запитання за змістом.
 Відповідач – дає відповіді на питання Питайлика.
 Пошуковець – знаходить рими у вірші.
 Командир – робить висновок.

III група "Художники"

Одягають бейджики: командир, секретар, художник.

- Опрацювати вірш "Іде кіт через лід".
 Секретар – отримує завдання: зобразити зміст вірша на папері, коротко переказати по ньому зміст.
- **Пограти в гру "Живі картинки"** (*Один учень читає, а інший мімікою ілюструє почуте*)

IV група "Поети"

- Опрацювати вірш М. Вінграновського "Ластівко біля вікна"
Одягають бейджики: командир, секретар, декламатор, журналіст, журналіст.
 Секретар – отримує завдання.
 Декламатор – читає вірш напам'ять.
 Журналіст 1, Журналіст 2 – Продовжити речення (*Технологія "Мікрофон»*)
 Командир – розкаже, які знайшли рими до слів.

IV. Презентація роботи в групах. Оцінювання результатів.

V. Підсумок уроку

- Висловіть свої думки, продовживши незакінчені речення:
- На уроці я дізнався (-лася)...
- Я зрозумів (-ла), що...
- Мені цікаво було зрозуміти...
- Для мене відкриттям було...
- На уроці я переконався (-лася)...
- Що ви можете зробити для природи? Як?
- Який вірш найбільше сподобався? Чим?
- Чи виконали завдання уроку?
- Яка головна думка вивчених творів? Що їх об'єднує?
- Чому вчить нас поезія М. Вінграновського?

VI. Домашнє завдання

Дібрати і вивчити вірш М.Вінграновського для конкурсу "Поетична пристань".